

Informace na úseku občanských průkazů a cestovních dokladů

Občanské průkazy

1. Odmítnutí zadání bezpečnostního osobního kódu občanem při převzetí občanského průkazu z důvodu „těžko překonatelné překážky“

Začínají se množit dotazy úřadů, zda mohou předat občanský průkaz i bez zadání bezpečnostního osobního kódu, protože občan jej odmítá zadat a jako důvod uvádí překážku těžko překonatelnou. Úřady také požadují definovat, co je překážka těžko překonatelná.

Bez zadání bezpečnostního osobního kódu nelze předat občanský průkaz; výjimky z této povinnosti stanoví pouze zákon o občanských průkazech v § 8a odst. 5, tj. občan mladší 15 let, občan omezený ve svéprávnosti a z důvodu těžko překonatelné překážky.

Těžko překonatelné překážky nelze taxativním výčtem definovat. Vždy je na uvážení správního orgánu rozhodnout, zda se v konkrétním případě o takovou překážku jedná. V dané problematice jsou to především překážky zdravotního charakteru. Obdobně i u cestovních dokladů je na uvážení úřadů, co jsou „důvody hodné zvláštního zřetele“.

2. Zapisování „č.p.“ a „č.ev.“ do občanských průkazů bez strojově čitelných údajů

V zájmu sjednocení způsobu zápisu adresy do občanských průkazů se strojově čitelnými údaji se zápisem adresy do občanských průkazů bez strojově čitelných údajů, které jsou vypisovány prostřednictvím systému WYSE na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností, jsme požádali o zajištění potřebných technických úprav pro zapisování textu „č.p.“ a „č.ev.“ také do občanských průkazů bez strojově čitelných údajů (např. „č.p. 146“, „č.p. 1286/3“, „č.ev. 5“). Tento požadavek byl koncem ledna letošního roku realizován.

3. Zapisování adresy úřadu do občanských průkazů

Zákon č. 456/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel, a další související zákony, zavedl označení údaje o adrese místa trvalého pobytu občana na adrese sídla ohlašovny nebo adrese sídla zvláštní matriky jako adresa úřadu. V této souvislosti byla změněna i některá ustanovení zákona o občanských průkazech s tím, že v občanském průkazu bude uvedena adresa místa trvalého pobytu, včetně označení tohoto údaje jako adresy úřadu, je-li takto označen v evidenci obyvatel. Pro zápis do občanského průkazu bylo rozhodnuto označení „ADRESA ÚŘADU“ uvádět jako součást datového údaje

o konkrétním místě trvalého pobytu občana (na konci třetího řádku zápisu adresy oddělená pomlčkou; pokud je adresa pouze ve dvou řádcích, zapíše se na konci druhého řádku). Adresa úřadu bude zapisována nejen do občanských průkazů se strojově čitelnými údaji, ale i do občanských průkazů bez strojově čitelných údajů.

Požádali jsme o provedení potřebných technických úprav, které umožní zapisovat označení „ADRESA ÚŘADU“ také do občanských průkazů bez strojově čitelných údajů, které jsou vypisovány prostřednictvím systému WYSE na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností tak, aby bylo možné zapisovat tento údaj od 1.6.2017 u občanů, u kterých je veden v informačním systému evidence obyvatel.

4. Výměna občanského průkazu z důvodu uplynutí doby platnosti u občanů, kteří se dlouhodobě zdržují v zahraničí

Obracejí se na nás občané, kteří se dlouhodobě zdržují v zahraničí a nemohou si z tohoto důvodu vyměnit občanský průkaz do 15 pracovních dnů po uplynutí doby jeho platnosti. Některé úřady jim sdělují, že budou muset zaplatit pokutu, pokud si občanský průkaz v této lhůtě nevymění. Občané uvádějí problémy s návštěvou ČR (letenka 20 000 Kč), ale i problémy v zaměstnání, kde je nechtějí uvolnit, aby si výměnu občanského průkazu mohli zařídit.

Zákon o občanských průkazech neumožňuje podání žádosti o nový občanský průkaz ani jeho převzetí na zastupitelském úřadu v cizině. Občan je povinen převzít občanský průkaz osobně a nemůže jej převzít ani rodinný příslušník.

Z uvedených důvodů doporučujeme občanům požádat si o vydání nového občanského průkazu až po návratu do České republiky, popřípadě při nejbližší návštěvě České republiky. Skutečnost, že se držitel zdržoval dlouhodobě v cizině a nemohl tak splnit povinnost výměny občanského průkazu bude třeba prokázat úřadu příslušnému k vydání občanského průkazu, neboť nesplnění povinnosti provést výměnu občanského průkazu do 15 pracovních dnů po uplynutí jeho platnosti je přestupkem. Dlouhodobý pobyt v cizině lze prokázat např. nájemní smlouvou, pracovní smlouvou, dokladem o studiu nebo razítky v cestovním pasu. Tato informace je i na webových stránkách Ministerstva vnitra.

5. Při reklamaci dokladů rozlišovat v aplikaci CDBP „výrobní vada“ a „obsahová vada“

Při výrobní vadě jsou využívána stejná data ze žádosti, aniž by byl občan přítomen, tudíž není možné tento způsob využít například při záměně pořízených fotografií (nejčastěji zákonný zástupce x občan mladší 15 let). U obsahové vady se musí pořídit vždy nová žádost za přítomnosti občana.

6. Storno žádosti o e-OP

U storna žádosti nelze jednoznačně určit dobu, po kterou je možné stornovat příslušnou žádost. Žádost musí být ve stavu „pořízena“, ale nesmí být již zahájeny úkony pro přípravu výroby dokladu. Storno žádostí zároveň může učinit pouze stejný úředník, který žádost pořídil, a to po zadání správných kontrolních údajů žádosti. Upozorňujeme, že žádost po provedení storna už nelze obnovit, tj. jsou nenávratně vymazána data.

7. Vyřazení/likvidace úředních razítek

Odbor správních činností Ministerstva vnitra byl obeznámen odborem všeobecné správy Ministerstva vnitra ohledně problematiky vyřazování úředních razítek, tj. malá kulatá razítka o průměru 20 mm s malým státním znakem používaných pro občanské průkazy bez strojově čitelných údajů a případně hranatá razítka, která se používala do cestovních pasů, pokud ještě neproběhla jejich likvidace.

Odborem všeobecné správy bylo sděleno následující:

Postup při vyřazení/likvidaci úředních razítek v držení veřejnoprávních původců ve smyslu zákona o archivnictví stanoví § 20 odst. 1 věta druhá a především § 21 vyhlášky č. 259/2012 Sb. Podle tohoto ustanovení je nutno zařadit razítka určená k vyřazení do skartačního návrhu na jejich vyřazení. Příslušný archiv provede na základě předloženého skartačního návrhu odbornou archivní prohlídku úředních razítek navrhovaných k vyřazení. Při odborné archivní prohlídce posoudí, zda úřední razítka zařazená do skartačního řízení mají trvalou hodnotu. Příslušný archiv po provedené archivní prohlídce vyhotoví protokol o provedeném skartačním řízení. Veřejnoprávní původce předá příslušnému archivu do péče úřední razítka vybraná jako archiválie. Příslušný archiv vyhotoví o předání úřední záznam, jehož minimální náležitosti jsou stanoveny posledně citovanou vyhláškou. Veřejnoprávní původce postupuje při zničení úředních razítek, která nebyla vybrána za archiválie, tak, že úřední razítka znehodnotí do podoby znemožňující jejich rekonstrukci a identifikaci obsahu.

Z výše uvedeného vyplývá, že razítka určená k vyřazení si likvidují v rámci archivního řízení samotné úřady, a již nezasílají na odbor správních činností Ministerstva vnitra.

Zajišťování výroby razítek zůstává i nadále u zdejšího odboru.

Cestovní doklady

8. Zneplatnění cestovního pasu, kterému skončila platnost v aplikačním prostředí CDBP a nebyl předán držiteli

Vzhledem k tomu, že v září 2006 bylo zahájeno vydávání cestovních pasů se strojově čitelnými údaji a s nosičem dat s biometrickými údaji na speciálním aplikačním prostředí CDBP, začínají se množit žádosti, jak lze provést skartaci vyhotovených cestovních pasů pro občany, kteří si je za celou dobu platnosti nevyzvedli.

V souvislosti s výše uvedeným byla aplikace nastavena tak, že i rok po skončení platnosti jsou v aplikačním prostředí CDBP příslušná data k cestovnímu pasu k dispozici a ORP jej může zneplatnit z důvodu skončení platnosti. Poté v AIS ECD vyznačí skartaci neplatného cestovního pasu. Tento úkon může provést pouze vydávající úřad (v aplikaci e-pas se kontroluje úřad vydání).

9. Možnost vytištění duplikátu žádosti o e-pas

Dochází ke sjednocení s agendou OP. Duplikát žádosti lze vytisknout do té doby, dokud jsou potřebná data k dispozici.

10. Podtisk žádosti o e-pas (BLESK, STANDARD)

Pro ještě větší rozlišení žádosti o standardní doklad, nebo doklad ve zkrácené lhůtě bude na žádosti šedým tónem označen typ dokladu (STANDARD/BLESK).

Reklamace osobních dokladů se strojově čitelnými údaji

11. Rozdělení procesu na dva úkony

Nově je reklamace dokladu rozdělena na dva kroky, kdy nejdříve ORP zahájí reklamaci dokladu s tím, že vytiskne protokol o reklamaci a i s dokladem zašle na MV. MV předá reklamovaný doklad výrobci k posouzení. V případě uznání reklamace MV schválí reklamaci v aplikaci CDBP a ORP může dokončit reklamaci dokladu. Tento dvoustupňový proces se týká pouze reklamace z důvodu výrobní vady.